

Haase, Richard, Die keilschriftlichen Rechtssammlungen in deutscher Übersetzung, 8°, 123 str. Wiesbaden (O. Harrassowitz) 1963.

Pisatelj, ki je okrajni sodnik v Leonbergu na Württembergem, je objavil že precejšnje število člankov o posameznih problemih hetitskega prava; tudi njegova inavguralna disertacija, s katero si je l. 1961 pridobil doktorat na pravni fakulteti univerze v Tübingenu, obravnava hetitske zakone. (Der private rechtliche Schutz der Person und der einzelnen Vermögensrechte in der hethitischen Rechtsammlung.)

V gornji zbirki je zbral vse pozitivnopravne predpise, ki so ohranjeni v klinopisni pisavi in jih podaja v nemškem prevodu. Pod črto navaja pri posameznih določbah najvažnejše razlike med posameznimi prevajalci. Pri tem upošteva in prevaja tudi ruske, poljske, češke in slovenske prevode in njihove variante. Pomen knjige je v pregledni, lahko uporabni spojitvi pravnih predpisov, katerih prevodi so razpršeni po raznih publikacijah in pogosto težko dostopni.

V svoji zbirki je R. Haase skrbno združil 12 pravnih zbirk. Najstarejši so odlomki iz zakonika, ki ga je objavil Ur-Nammu, ustanovitelj III. dinastije iz Ura (ca. 2050). Splošno znani so zakoni iz mesta Ešnunne, zakonik kralja Lipit-Ištarja iz mesta Isina, Hammurabijev zakonik, hetitska pravna zbirka ter srednjeasirska pravna knjiga, časovno zadnji je novobabilonski zakonski odlomek. Poleg tega podaja Haasejev prevod še druge manjše odlomke postavljene prava, kakor: Ammizadukov edikt; odlomek iz Suz; devet odločb, ki jih je objavil A. J. Clay (morda so bile iz prava mesta Uruka); dve določbi, ki jih je v Kišu (El-'Akhmer) izkopal H. De Genouillac (1881—1940), kot zakonske določbe pa jih je prepoznal in obenem prevedel Jean Nougayrol ter končno 15 t. i. sumerskih zakonov, ohranjenih v sumerskem in akadijskem besedilu v zbirki pravnih obrazcev, imenovani *ana ittišu*.

Podobno zbirko je l. 1929 objavil v italijanskem jeziku prof. Giuseppe Furlani (Leggi dell' Asia anteriora antica, Roma, Istituto per Oriente). Furlani podaja pred posamezno zbirko o njej kratek strokovni uvod in pregled, kdaj in kje je bila posamezna zbirka objavljena. — Haase uvršča namesto uvoda le kratko dispozicijo vsebine določb, kakor tudi najvažnejše bibliografske podatke o posamezni pravni zbirki. Če pomislimo, da so bile po objavi Furlanijeve zbirke najdene kar štiri pravne zbirke, je jasno, da je Haasejeva zbirka bila zares korist. Iz nje bo lahko pravni zgodovinar povzel vobče zanesljiv prevod posameznih klinopisnopravnih določb, kolikor mu ne gre za njihovo proučevanje po izvornem besedilu.

Pohvalno naj omenim še pregledno stvarno tabelo, ki na štirih straneh (120—123) pod posameznimi gesli (npr. obtožba, zdravnik, ženitev) navaja, v kateri pravni zbirki in v kateri določbi je tisti predmet obravnavan. Haasejeva zbirka klinopisnopravnih virov ne bi smela manjkati v nobeni pravniški ali zgodovinski knjižnici.

V. Korošec